

Ткаленко Антоніна Миколаївна

Старший викладач кафедри іноземних мов

Київський національний університет технологій та дизайну

(м. Київ)

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасні світові стандарти в галузі освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні уміння в цілісну систему, володіти новими технологіями. Виходячи з того, що традиційні методи не забезпечують в повній мірі активного навчання студентської молоді, для підготовки майбутніх фахівців потрібно використовувати технології, що активізують пізнавальну діяльність, творчість. Ця вимога закономірно веде до застосування у навчальному процесі активних методів отримання студентами знань, які вони засвоюють при виконанні певних дій, розумових операцій тощо.

Технологія (від грец. – мистецтво, майстерність, уміння; думка, причина) – комплекс організаційних мір, управлінських операцій і створення конкурентоспроможних мереж з різних видів діяльності. Тобто, це не тільки ефективні засоби, не тільки професіонали і людські ресурси, а головне, організуюча ідея, вирашна стратегія досягнення мети ефективного керування мережами навчальної, наукової, мистецької, політично-суспільної чи економічно-виробничої діяльності [3, с. 15].

В даних тезах поняття «технологія навчання» розглядається у власне педагогічному аспекті, тобто як спосіб взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.

В. П. Беспалько педагогічною технологією мислить систему, в якій послідовно втілюється на практиці заздалегідь спроектований навчально-виховний процес [1, с. 7]. М. В. Кларін визначає її як системність і конструювання навчального процесу, які гарантують досягнення поставленої мети [5, с. 24].

Педагогічна технологія покликана забезпечити досягнення певних завдань, підвищувати ефективність навчально-виховного рівня, гарантувати його високий рівень. Організація різних видів педагогічної діяльності передбачає використання варіативних технологій на рівні творчості та майстерності. У сучасній дидактиці представлені найрізноманітніші технології, бо кожен автор і виконавець приносять у педагогічний процес щось індивідуальне .

Термін «інтерактивна педагогіка» був уведений у науковий обіг у 1975 році німецьким дослідником Г. Фріцом, котрий убачав головну мету інтерактивного процесу в зміні й поліпшенні моделі поведінки його учасників: аналізуючи власні реакції та реакції партнера, вони вдаються до зміни моделі своєї поведінки, свідомо засвоюють її.

Поняття «інтерактивний» походить від поєднання двох лат. слів: «*inter*» – між та «*activ*» – активний. Лінгвістичне тлумачення цього слова визначає поняття «інтерактиву» як переклад з англійської мови слів «*inter*» - взаємний та «*act*» – діяти, тобто здатність взаємодіяти. З цього випливає, що основою навчання, базованого на застосуванні інтерактивних методів, виступає взаємодія, міжособистісне спілкування, діалог. Відповідно, у дослівному розумінні інтерактивним може бути названий метод, у якому той, хто навчається, є учасником, який щось: говорить, управляє, моделює, пише, малює тощо, тобто не виступає тільки слухачем, спостерігачем, а бере активну участь у тому, що відбувається, власно створюючи це [4, с. 5].

Витоки інтерактивних технологій базуються на ідеях зарубіжної гуманної педагогіки, зокрема символічного інтеракціонізму (Г. Блумберг, Дж. Г. Мід, Р. Сирс та ін.), прихильники якого трактували взаємодію між людьми як неперервний діалог, у процесі якого вони спостерігають, розмірковують над намірами один одного і реагують на них, як безпосередню міжособистісну комунікацію (обмін символами, важливою особливістю якої визначається здатність людини приймати роль іншого, уявляти як його сприймає партнер по спілкуванню або група, і відповідно інтерпретувати власні дії. [6, с. 28-31]

Серед основних завдань інтерактивних технологій – введення учасників навчання в єдиний процес здобуття та засвоєння знань, створення позитивного емоційного фону, на якому відбувається навчання, тому що саме він є головною умовою вияву активності учасників навчального процесу. Застосування інтерактивних методів навчання сприяє більш ефективному засвоєнню знань студентами, дозволяє зробити невимушеним процес спілкування учасників взаємодії.

О. Пометун і Л. Пироженко вважають, що сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається тільки завдяки постійній, активній взаємодії всіх учнів. Це співнавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де й учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання і розуміють, що вони роблять, рефлектують з приводу того, що знають, уміють і здійснюють. Впровадження в навчальний процес інтерактивних методів сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогові стати справжнім лідером і має на меті створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [7, с. 7-9].

Порівнюючи наявні в сучасній педагогічній практиці методики, автори стверджують, що пасивні їх різновиди “в основному зорієнтовані на рівень розуміння знань”, тоді як активні й інтерактивні “охоплюють усі пізнавальні рівні”. Під час їх застосування відтворюються ситуації, взаємовідносини, завдання, “характерні для щоденної педагогічної діяльності” [6, с. 29].

Роль інтерактивних технологій навчання в процесі педагогічної взаємодії вчені і педагоги визначають по-різному: одні вбачають у них панацею, яка покликана розв'язати всі проблеми навчального процесу; інші – вагомий додаток до системи методів навчання, а дехто – інструмент, що дає змогу значно урізноманітнювати досить однотипну форму пізнання дійсності.

Відомий підхід, за якого під інтерактивністю розуміється не лише процес взаємного впливу об'єктів, а й «спеціально організовану пізнавальну діяльність,

котра має яскраво виражену соціальну спрямованість” [2, с. 9]. Отже, інтерактивними можна вважати ті технології навчання, які організують процес соціальної взаємодії, під час чи внаслідок якої в її учасників виникають нові завдання, забезпечується певний порядок інформаційної взаємодії між суб'єктами навчального процесу і навчальним середовищем.

Основна мета, яку дослідники висувають у процесі застосування інтерактивних технологій, полягає в тому, щоб сформувати в учнів уміння самовизначатися, контролювати свою навчальну діяльність щодо поставлених завдань, домагатися запланованого результату й вибирати найбільш раціональний шлях пошуку необхідних для цього засобів розумової або організаційної роботи, щоб стати самостійним суб'єктом навчальної діяльності [8, с. 109].

За інтерактивного навчання учні також здобувають можливість розвивати навчальну активність, яка розуміється як “спроможність здійснювати якомога більшу кількість спроб і різноманітних засобів для досягнення визначеної мети; визначати проблеми в ході навчання, які слід розуміти як розрив між уже засвоєними розумовими й організаційними засобами діяльності і тими, що лише мають бути засвоєні слухачем; навчитися рефлексії своєї навчальної діяльності, тобто вміти переходити від розумової чи організаційної діяльності до практики втілення й аналізу засобу цієї діяльності” [8, с. 110].

Отже, ефективність пізнавальної діяльності студентів багато в чому залежить від запровадження інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на компетентнісному підході та реалізують сучасні дидактичні цілі. Зокрема, зі зміною освітньої парадигми у вищій школі цілком закономірним є перехід до інтерактивних технологій, зорієнтованих на особистісний розвиток і саморозвиток кожного учасника навчального процесу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / Беспалько В. П. – М. : Педагогика, 1989. – 190 с.

2. Бондар С.П. Проблеми оновлення методів навчання у сучасній школі / С.П.Бондар // Наукові записки: зб. наук. праць. – Київ, 2000. – С. 9-17.
3. Єльнікова О.В. Управління впровадженням інтерактивних освітніх технологій в навчальний процес загальноосвітнього навчального закладу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / О.В. Єльнікова. – К., 2005. – 20 с.
4. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: навч. посібник / Біда О.А., Кравчук О.В., Коберник Г.І. та ін. – Умань: РВЦ «Софія». – 2007. – 212 с.
5. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта / Кларин М. В. – М. : Знание, 1989. – 75 с.
6. Кравченко Т. Використання інтерактивних методик на уроках трудового навчання / Кравченко Т., Коберник О. // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. - № 2. – С. 28-31.
7. Пометун О. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко; За ред. О.І.Пометун. – К.: „А.С.К.”, 2005. –192 с.
8. Попова Л.Б. Інтерактивні форми навчання в процесі викладання курсу методики навчання молодших школярів рідної мови / Л.Б.Попова // Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога. – Кам’янець-Подільський, 2003. – С. 109-114.

Тугаєнко Вікторія Михайлівна

старший викладач кафедри іноземних мов,

Київський національний університет технологій та дизайну

TEACHING LANGUAGES VIA SKYPE: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

Now, in the conditions of increased foreign language communication, knowledge of a foreign language must ensure the ability to act in a modern